

**Jeugd-
bescherming en
jeugdreclassering**

2016

**Jeugd-
bescherming en
jeugdreclassering
2016**

Verklaring van tekens

Niets (blanco)	Een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
.	Het cijfer is onbekend, onvoldoende betrouwbaar of geheim
*	Voorlopige cijfers
**	Nader voorlopige cijfers
2015–2016	2015 tot en met 2016
2015/2016	Het gemiddelde over de jaren 2015 tot en met 2016
2015/'16	Oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz., beginnend in 2015 en eindigend in 2016
2013/'14–2015/'16	Oogstjaar, boekjaar, enz., 2013/'14 tot en met 2015/'16

In geval van afronding kan het voorkomen dat het weergegeven totaal niet overeenstemt met de som van de getallen.

Colofon

Uitgever

Centraal Bureau voor de Statistiek
Henri Faasdreef 312, 2492 JP Den Haag
www.cbs.nl

Prepress

CCN Creatie, Den Haag

Ontwerp

Edenspiekermann

Inlichtingen

Tel. 088 570 70 70
Via contactformulier: www.cbs.nl/infoservice

© Centraal Bureau voor de Statistiek, Den Haag/Heerlen/Bonaire, 2017.
Verveelvoudigen is toegestaan, mits het CBS als bron wordt vermeld.

Inhoud

Inleiding 4

1. 30 duizend jeugdbeschermingsmaatregelen 5

- 1.1 Aantal ondertoezichtstellingen gedaald, voogdij neemt toe 6
- 1.2 Meer jongeren met voogdij 7
- 1.3 Minder jongeren met ondertoezichtstellingen 7
- 1.4 Meeste maatregelen duren één jaar of langer 8
- 1.5 Voogdij meestal beëindigd door bereiken meerderjarigheid 8
- 1.6 Bijna 4 procent heeft tegelijkertijd jeugdreclasseringsmaatregel 9
- 1.7 Bijna 20 duizend jongeren ook jeugdhulp met verblijf 10
- 1.8 Jongens iets vaker beschermd dan meisjes 11
- 1.9 Tieners het meest vertegenwoordigd 11
- 1.10 Jongeren met een niet-westerse achtergrond oververtegenwoordigd in de jeugdbescherming 12
- 1.11 Jeugdbescherming vooral in Limburg, Rijnmond en het noorden 12

2. Jongeren in jeugdreclassering gedaald naar 6,8 duizend 14

- 2.1 Jeugdreclassering bijna altijd beëindigd volgens plan 16
- 2.2 Alleen toezicht en begeleiding duurt een jaar of langer. 16
- 2.3 Vier op de tien jongeren met jeugdreclassering ontvangt ook jeugdhulp 17
- 2.4 Jongens vaker in jeugdreclassering dan meisjes 18
- 2.5 Meeste jeugdreclassering bij 15-tot en met 17-jarigen 18
- 2.6 Veel jongeren met niet-westerse migratieachtergrond in jeugdreclassering 19
- 2.7 Veel jeugdreclassering in drie grootste steden en Limburg 19
- 2.8 Vaak herhaald beroep ondertoezichtstelling 21

Begrippenlijst 23

Inleiding

Vanaf 1 januari 2015 zijn de gemeenten verantwoordelijk voor hulp aan jongeren. Dat is vastgelegd in de Jeugdwet. Om de gemeenten bij de uitvoering ervan te ondersteunen is in de Jeugdwet een regeling opgenomen voor het ontsluiten van beleidsinformatie. De beleidsinformatie betreft informatie over jeugdhulpgebruik en de inzet van jeugdbescherming en jeugdreclassering. Jeugdhulpaanbieders en gecertificeerde instellingen verstrekken hierover gegevens aan het CBS.

In deze rapportage staan de resultaten over de verstrekte jeugdbescherming en jeugdreclassering in 2016. De resultaten over jeugdhulp worden in een aparte rapportage beschreven.

Met ingang van 2016 is er een methodewijziging doorgevoerd bij het berekenen van de cijfers over het aantal jeugdbeschermings- en jeugdreclasseringstrajecten. Als gevolg van administratieve processen zaten er onregelmatigheden in de aangeleverde gegevens, die nu opgeschoond zijn. Zo is er scherper gekeken naar trajecten die zonder einddatum worden aangeleverd en zijn dubbele aanleveringen van trajecten er nog beter uit gehaald. De methodewijziging leidt tot een lager aantal jeugdbescherming- en jeugdreclasseringstrajecten als gevolg van de kwaliteitsverbetering in de brondata. Het gerapporteerde aantal unieke jongeren met jeugdbescherming en/of jeugdreclassering wordt niet beïnvloed door de wijziging.

1.

30 duizend

jeugdbeschermings-

maatregelen

Op 31 december 2016 waren er 30 duizend lopende jeugdbeschermingsmaatregelen. In twee derde van de gevallen betrof het een vorm van ondertoezichtstelling. Een derde van alle maatregelen was een voogdijmaatregel, al dan niet voorlopig of tijdelijk (tabel 1.0.1).

1.0.1 Jeugdbeschermingsmaatregelen, per type maatregel, 2016*

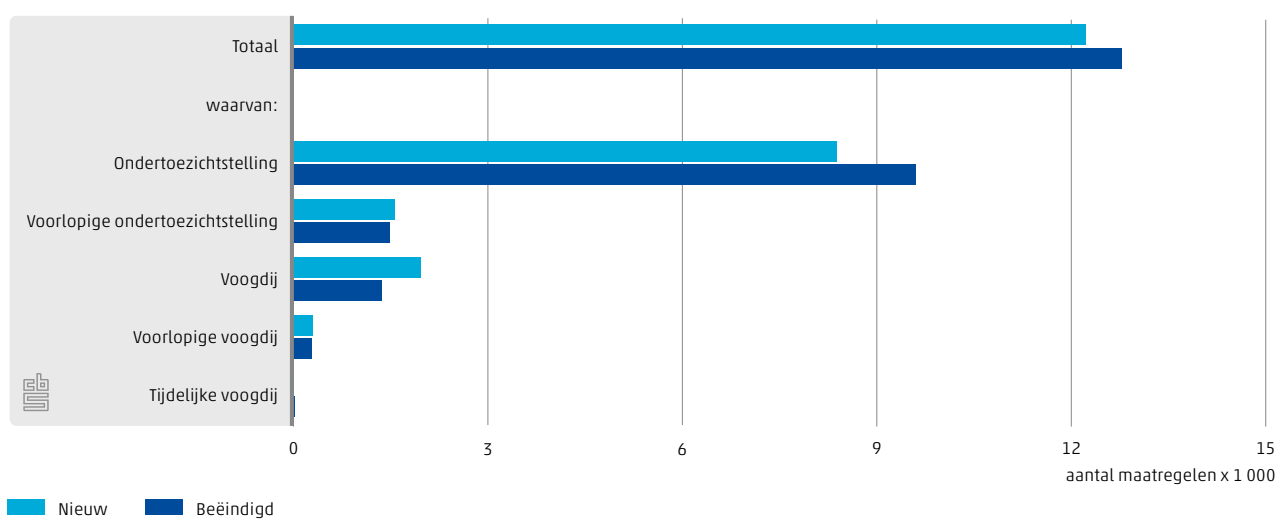
	Beginstand (1-1-2016)	Instroom	Uitstroom	Eindstand (31-12-2016)
aantal maatregelen				
Totaal	30 805	12 220	12 780	30 250
Ondertoezichtstelling	21 225	8 390	9 605	20 005
Voorlopige ondertoezichtstelling	260	1 560	1 490	330
Voogdij	9 175	1 960	1 370	9 770
Voorlopige en tijdelijke voogdij	145	310	310	140

Bron: CBS.

1.1 Aantal ondertoezichtstellingen gedaald, voogdij neemt toe

Het totaal aantal jeugdbeschermingsmaatregelen is in 2016 gedaald. Op 31 december waren er bijna 2 procent minder maatregelen actief dan op 1 januari van het jaar. Het aantal ondertoezichtstellingen is met ruim 5 procent gedaald. In deze periode werden dus meer ondertoezichtstellingen beëindigd dan gestart (figuur 1.1.1). Het aantal voogdijmaatregelen is in 2016 juist toegenomen, met iets meer dan 6 procent.

1.1.1 Aantal nieuwe en beëindigde jeugdbeschermingsmaatregelen, 2016*¹⁾

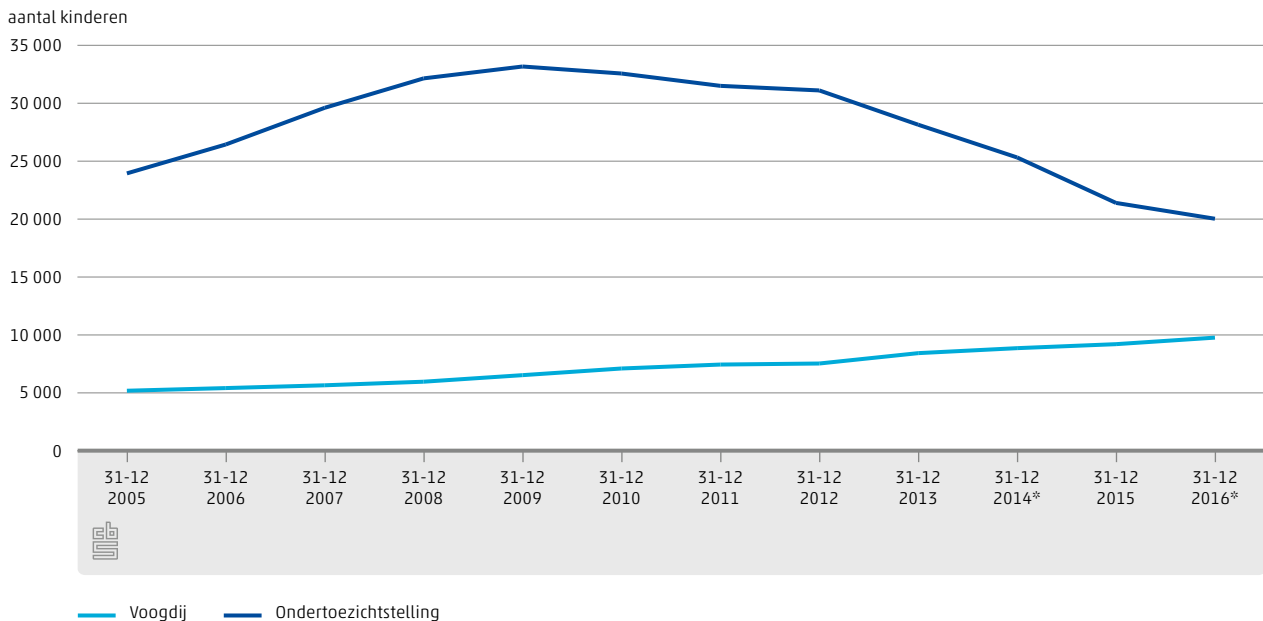

¹⁾ Jeugdbeschermingsmaatregelen bij personen van 0 tot en met 17 jaar, gestart of beëindigd in 2016.

1.2 Meer jongeren met voogdij

In 2016 is het aantal jongeren met voogdij gestegen. Eind december 2016 gold voor 9 770 jongeren een voogdijmaatregel, terwijl dit op de laatste dag van 2015 nog 9 205 jongeren betrof. Ook over meerdere jaren is er een stijgende trend te zien (figuur 1.2.1). Het gaat hier uitsluitend om de reguliere voogdij. Voorlopige en tijdelijke voogdij zijn buiten beschouwing gelaten.

1.2.1 Aantal jongeren met voogdij of ondertoezichtstelling, 2005-2016*¹⁾²⁾

Bron: Ministerie van Veiligheid en Justitie (2005 t/m 2010), CBS (2011 t/m 2016).

¹⁾ Personen van 0 tot en met 17 jaar met voogdij of ondertoezichtstelling, exclusief voorlopige voogdij, tijdelijke voogdij en voorlopige ondertoezichtstelling.

²⁾ Door invoering van de Jeugdwet treedt met ingang van 2015 een methodebreuk op.

1.3 Minder jongeren met ondertoezichtstellingen

Op 31 december 2016 waren minder jongeren onder toezicht gesteld dan op 31 december van het voorafgaande jaar. Op 31 december 2016 stonden 20 030 jongeren onder toezicht; eind 2015 bedroeg dit aantal 21 395 (figuur 1.2.1). Ook hier betrof het uitsluitend de reguliere ondertoezichtstellingen en zijn de voorlopige ondertoezichtstellingen buiten beschouwing gelaten.

1.4 Meeste maatregelen duren één jaar of langer

De meeste jeugdbeschermingsmaatregelen die in 2016 werden beëindigd, duurden één jaar of langer (8 515 maatregelen). Maar liefst 76 procent van alle reguliere ondertoezichtstellingen en 87 procent van de reguliere voogdijmaatregelen duurde een jaar of langer. De reguliere voogdijmaatregelen duren met gemiddeld 1 852 dagen een stuk langer dan de reguliere ondertoezichtstellingen (1 084 dagen). Ruim 13 procent van alle maatregelen duurde korter dan 3 maanden. Dit betreft voornamelijk voorlopige ondertoezichtstellingen.

1.4.1 Duur van jeugdbeschermingsmaatregelen, per type maatregel, 2016*¹⁾

	Duur van de maatregel						Gemiddelde duur
	Totaal beëindigde maatregelen	0 tot 3 maanden	3 tot 6 maanden	6 tot 12 maanden	12 tot 36 maanden	langer dan 36 maanden	
	aantal maatregelen						dagen
Totaal	12 780	1 690	550	2 020	4 530	3 985	1 027
Ondertoezichtstelling	9 605	70	380	1 860	4 165	3 125	1 084
Voorlopige ondertoezichtstelling	1 490	1 445	45	.	.	.	75
Voogdij	1 370	25	35	110	340	850	1 852
Voorlopige voogdij	290	150	90	40	10	.	129
Tijdelijke voogdij	20	.	.	.	10	10	1 103

Bron: CBS.

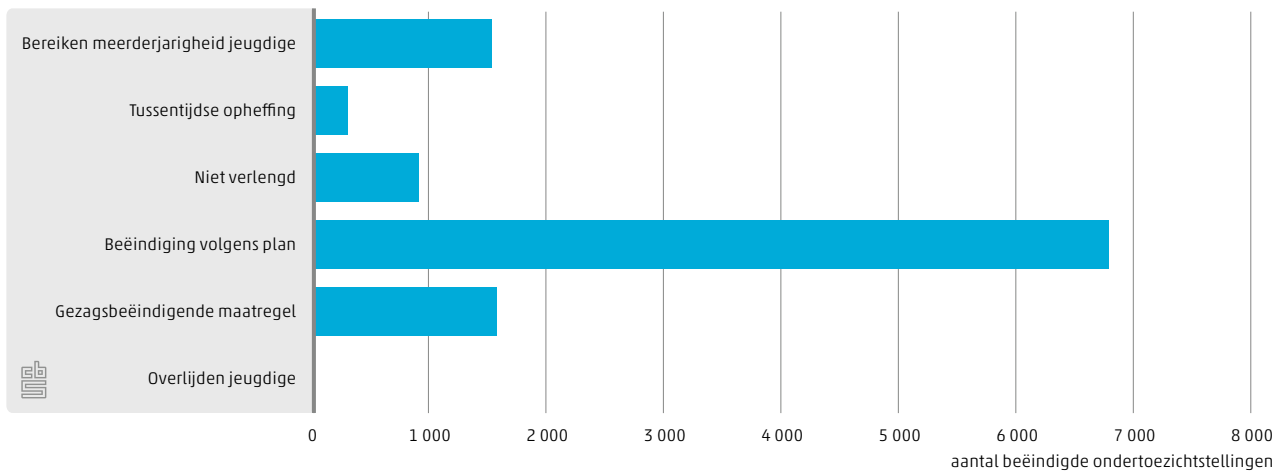
¹⁾ Jeugdbeschermingsmaatregelen bij personen van 0 tot en met 17 jaar, beëindigd in 2016.

1.5 Voogdij meestal beëindigd door bereiken meerderjarigheid

In 2016 werden 12 780 jeugdbeschermingsmaatregelen beëindigd, waarvan 11 100 beëindigde ondertoezichtstellingen en 1 680 beëindigde voogdijmaatregelen (zie tabel 1.0.1). Ondertoezichtstellingen werden meestal beëindigd omdat deze werden beëindigd volgens plan (figuur 1.5.1). Deze reden goldt voor 6 785 beëindigde maatregelen, wat overeen komt met 61 procent van alle in deze periode beëindigde ondertoezichtstellingen.

De meest voorkomende reden om voogdij te beëindigen, was het bereiken van meerderjarigheid van de jongere. Dit gebeurde bij 1 180 maatregelen, zo'n 70 procent van alle beëindigde voogdijmaatregelen (figuur 1.5.2). Naast het bereiken van meerderjarigheid werd de voogdij ook vaak beëindigd doordat de voogdij naar een pleegouder werd overgedragen of het gezag werd hersteld.

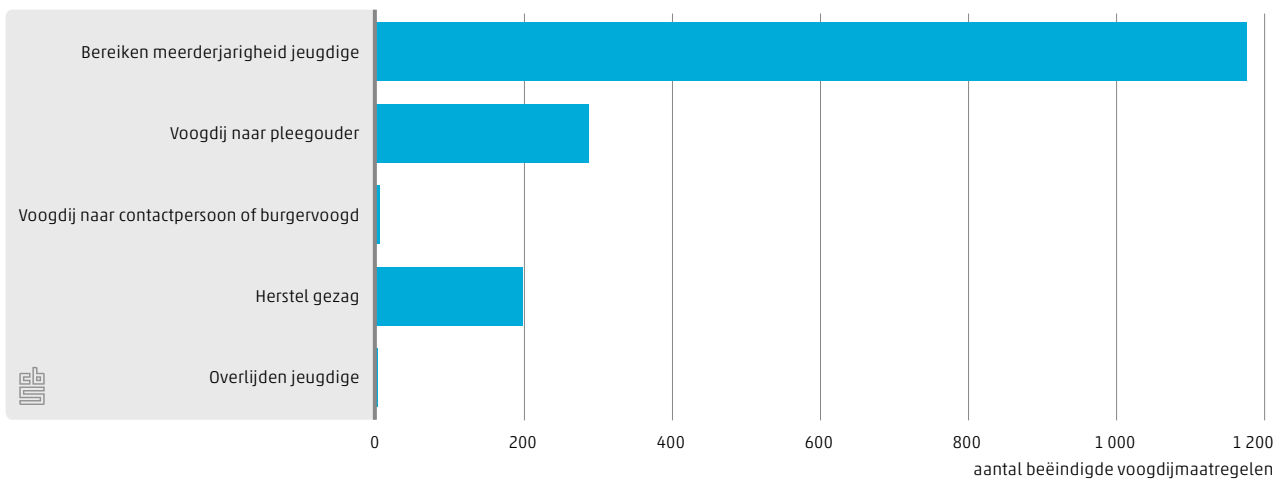
1.5.1 Beëindigde ondertoezichtstelling, naar reden beëindiging, 2016*¹⁾

Bron: CBS.

¹⁾ Ondertoezichtstellingen en voorlopige ondertoezichtstellingen, beëindigd in 2016.

1.5.2 Beëindigde voogdij, naar reden beëindiging, 2016*¹⁾

Bron: CBS.

¹⁾ Voogdij, tijdelijke voogdij en voorlopige voogdij, beëindigd in 2016.

1.6 Bijna 4 procent heeft tegelijkertijd jeugdreclasseringsmaatregel

Van alle 0- tot en met 17-jarigen die in 2016 jeugdbescherming ontvingen, liep bij 3,9 procent ook een jeugdreclasseringsmaatregel. Onder jongeren met een ondertoezichtstelling is het percentage dat ook een jeugdreclasseringsmaatregel had hoger dan onder jongeren met voogdij: respectievelijk 4,7 en 1,5 procent (tabel 1.6.1).

Het gaat in deze cijfers om alle jongeren die in 2016 op enig moment jeugdbescherming ontvingen. Van hen is bepaald voor welk percentage ook een jeugdreclasseringsmaatregel gold in ditzelfde jaar.

1.6.1 Samenloop van jeugdbescherming met jeugdreclassering, 2016*¹⁾

	Totaal	
	aantal jongeren	waarvan kinderen met ook jeugdreclassering % van totaal
Jongeren met jeugdbescherming	39 595	3,9
Jongeren met ondertoezichtstelling ²⁾	29 895	4,7
Jongeren met voogdij ³⁾	11 380	1,5

Bron: CBS.

¹⁾ Personen van 0 tot en met 17 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel in 2016.

²⁾ Inclusief voorlopige ondertoezichtstellingen.

³⁾ Inclusief tijdelijke voogdij en voorlopige voogdij.

1.7 Bijna 20 duizend jongeren ook jeugdhulp met verblijf

In het jaar 2016 ontvingen 30 650 jongeren zowel jeugdbescherming als een vorm van jeugdhulp (tabel 1.7.1). Voor 19 875 van hen viel de jeugdbescherming samen met jeugdhulp met verblijf. In deze gevallen krijgen jongeren een jeugdbeschermingsmaatregel en ontvangen zij jeugdhulp die mede inhoudt dat zij niet thuis verblijven¹⁾.

1.7.1 Samenloop jeugdbescherming met jeugdhulp, 2016*¹⁾

	Aantal jongeren
Totaal jongeren met jeugdbescherming en tegelijkertijd jeugdhulp	30 650
Totaal jongeren met jeugdbescherming en tegelijkertijd jeugdhulp zonder verblijf	20 710
waarvan	
Uitgevoerd door het wijk- of buurtteam	3 070
Niet door wijk- of buurtteam: ambulante jeugdhulp op locatie van de aanbieder	13 895
Niet door wijk- of buurtteam: daghulp op locatie van de aanbieder	1 950
Niet door wijk- of buurtteam: jeugdhulp in het netwerk van de jeugdige	8 515
Totaal jongeren met jeugdbescherming en tegelijkertijd jeugdhulp met verblijf	19 875
waarvan	
Pleegzorg	13 205
Gezinsgericht	2 210
Gesloten plaatsing	1 540
Overig met verblijf ²⁾	6 265

Bron: CBS.

¹⁾ Personen van 0 tot en met 17 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel én jeugdhulp in 2016. Jongeren met meerdere hulpvormen komen meerdere malen in de tabel voor.

²⁾ Verblijf bij een jeugdhulpaanbieder anders dan pleegzorg, gezinsgerichte jeugdhulp of gesloten plaatsing.

¹⁾ De jongere verblijft in deze gevallen elders. Of anders gezegd: de jongere slaapt formeel elders, niet zijnde thuis in het eigen gezin. Dit betekent dat het hier alleen om de verblijfsvormen gaat waarbij er sprake is van een overnachting. Ook verblijf in logeerhuizen, alleen tijdens weekenden of juist door de week, vallen onder jeugdhulp met verblijf.

1.8 Jongens iets vaker beschermd dan meisjes

Iets meer jongens dan meisjes ontvingen op peildatum 31 december 2016 jeugdbescherming. In totaal ontvingen 15 925 jongens op die peildatum jeugdbescherming, wat overeen komt met 0,91 procent van alle jongens van 0 tot en met 17 jaar. Bij meisjes bedroeg dit aantal 14 315, wat gelijkstaat aan 0,86 procent van alle meisjes in deze leeftijd (tabel 1.9.1).

1.9 Tieners het meest vertegenwoordigd

De groep 12- tot 18-jarigen is het ruimst vertegenwoordigd in de jeugdbescherming. In totaal ontvingen 13 895 jongeren in deze leeftijdscategorie jeugdbescherming op peildatum 31 december 2016, wat overeen komt met 1,1 procent van alle jongeren in deze leeftijdsklasse. Bij de jongere leeftijdsgroepen liggen deze aandelen lager: 0,5 procent bij de 0- tot 4-jarigen en 0,9 procent bij de 4- tot 12-jarigen.

1.9.1 Jeugdbescherming naar demografische kenmerken van de jongere, peildatum 31 december 2016*¹⁾

	Totaal jongeren (1-1-2016)	Totaal jongeren met jeugdbescherming	Voogdij	Voorlopige en tijdelijke voogdij	Onder- toezichtstelling	Voorlopige onder- toezichtstelling
	aantal jongeren					
Totaal	3 416 581	30 245	9 765	145	20 030	330
Geslacht						
Jongens	1 748 984	15 925	5 015	70	10 680	175
Meisjes	1 667 597	14 315	4 750	75	9 350	155
Leeftijd in klassen						
0 tot 4 jaar	695 661	3 285	580	55	2 565	95
4 tot 12 jaar	1 495 171	13 060	4 005	35	8 910	120
12 tot 18 jaar	1 225 749	13 895	5 180	55	8 555	115
(Migratie)achtergrond						
Nederlands	2 572 895	19 960	6 355	75	13 350	195
Overig westers	260 357	2 925	885	30	1 975	35
Niet-westers	583 329	7 355	2 525	40	4 700	95
Samenstelling huishouden²⁾						
Thuiswonend kind in een tweeouder gezin	2 819 849	5 100	145	15	4 820	125
Thuiswonend kind in een éénoudergezin	527 349	10 885	315	40	10 380	150
Overig	69 383	14 260	9 305	90	4 830	55

Bron: CBS.

¹⁾ Personen van 0 tot en met 17 jaar.

²⁾ Onder thuiswonende kinderen worden ook begrepen adoptie- en stiefkinderen, maar geen pleegkinderen.

1.10 Jongeren met een niet-westerse achtergrond oververtegenwoordigd in de jeugdbescherming

Jongeren met een niet-westerse migratieachtergrond zijn oververtegenwoordigd in de jeugdbescherming. Van alle 0- tot 18-jarigen heeft 17 procent een niet-westerse migratieachtergrond. Van de jongeren met jeugdbescherming heeft 24 procent een niet-westerse achtergrond. Op peildatum 31 december 2016 ontvingen 7 355 niet-westerse jongeren jeugdbescherming. Dit komt overeen met 1,3 procent van alle niet-westerse jongeren in Nederland. Bij jongeren met een Nederlandse respectievelijk een westerse achtergrond bedroegen deze aandelen respectievelijk 0,8 en 1,1 procent.

1.11 Jeugdbescherming vooral in Limburg, Rijnmond en het noorden

In Limburg, Rijnmond en het noorden van Nederland wonen relatief gezien de meeste jongeren die jeugdbescherming ontvangen.²⁾ Ook in Flevoland, Overijssel, Zeeland en delen van Gelderland en Noord-Brabant wonen relatief veel jongeren met jeugdbescherming (figuur 1.11.1).

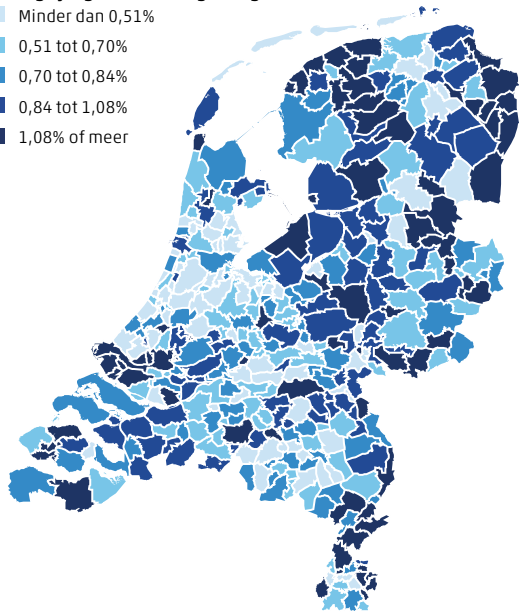
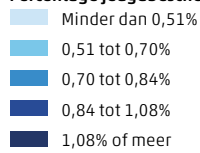
De hiervoor genoemde concentratie van jongeren met jeugdbescherming blijkt ook uit de cijfers per jeugdzorgregio (tabel 1.11.2). In de top vijf van jeugdzorgregio's met het grootste aandeel jeugdbescherming staan twee Limburgse jeugdzorgregio's. Ook Rijnmond en Groningen en Friesland scoren hoog. De laagst scorende regio's liggen in Noord-Holland en in Utrecht .

²⁾ Volgens het woonplaatsbeginsel.

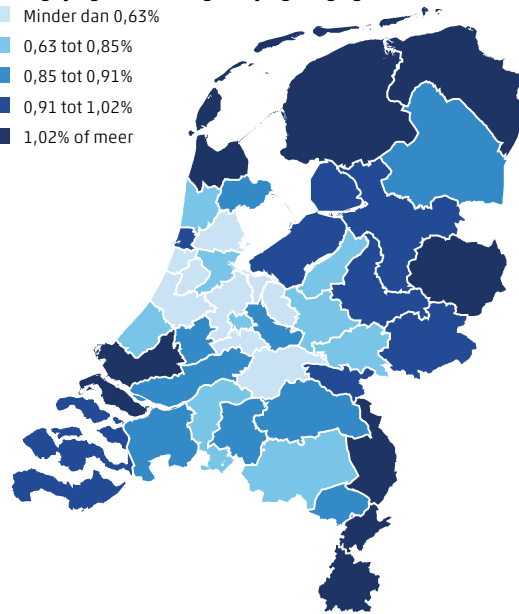
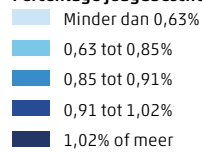
Zie <http://www.voordejeugd.nl/attachments/article/1373/Factsheet%20Woonplaatsbeginsel.pdf>

1.11.1 Jongeren met jeugdbescherming als percentage van het totale aantal jongeren, naar gemeente en jeugdregio, peildatum 31 december 2016*¹⁾²⁾

Percentage jeugdbescherming naar gemeente

Percentage jeugdbescherming naar jeugdregio

Bron: CBS.

¹⁾ Personen van 0 tot en met 17 jaar.

²⁾ De peildatum van het totale aantal jongeren is 1 januari 2016 en komt dus niet overeen met de peildatum van het aantal jongeren met jeugdbescherming (31 december 2016).

1.11.2 Jeugdregio's met de hoogste en laagste aandelen jongeren met jeugdbescherming, peildatum 31 december 2016*¹⁾

% van het totale aantal personen van 0 tot en met 17 jaar²⁾

Grootste aandelen	
Midden-Limburg Oost	1,35
Zuid-Limburg	1,24
Rijnmond	1,24
Friesland (Fryslân)	1,19
Groningen	1,14
Kleinste aandelen	
Haarlemmermeer	0,51
Utrecht West	0,51
Zaanstreek-Waterland	0,54
Zuid-Kennemerland	0,56
Gooi en Vechtstreek	0,58

Bron: CBS.

¹⁾ Personen van 0 tot en met 17 jaar met jeugdbescherming.

²⁾ De peildatum van het totale aantal jongeren is 1 januari 2016 en komt dus niet overeen met de peildatum van het aantal jongeren met jeugdbescherming (31 december 2016).

2.

**Jongeren in
jeugdreclassering
gedaald
naar 6,8 duizend**

Op 31 december 2016 was op 6 800 jongeren een jeugdreclasseringsmaatregel van toepassing (grafiek 2.0.2). Dit betreft personen van 12 tot en met 22 jaar met één of meerdere jeugdreclasseringsmaatregelen. In totaal waren op die peildatum 6 900 jeugdreclasseringsmaatregelen van kracht (tabel 2.0.1), een afname van bijna 6 procent ten opzichte van het begin van het jaar.

De twee varianten van Toezicht en begeleiding wordt het meest toegepast. Het gaat dan vooral om toezicht en begeleiding in het gedwongen kader (5 940 maatregelen op 31 december 2016). De overige vormen van jeugdreclassering worden beduidend minder vaak ingezet.

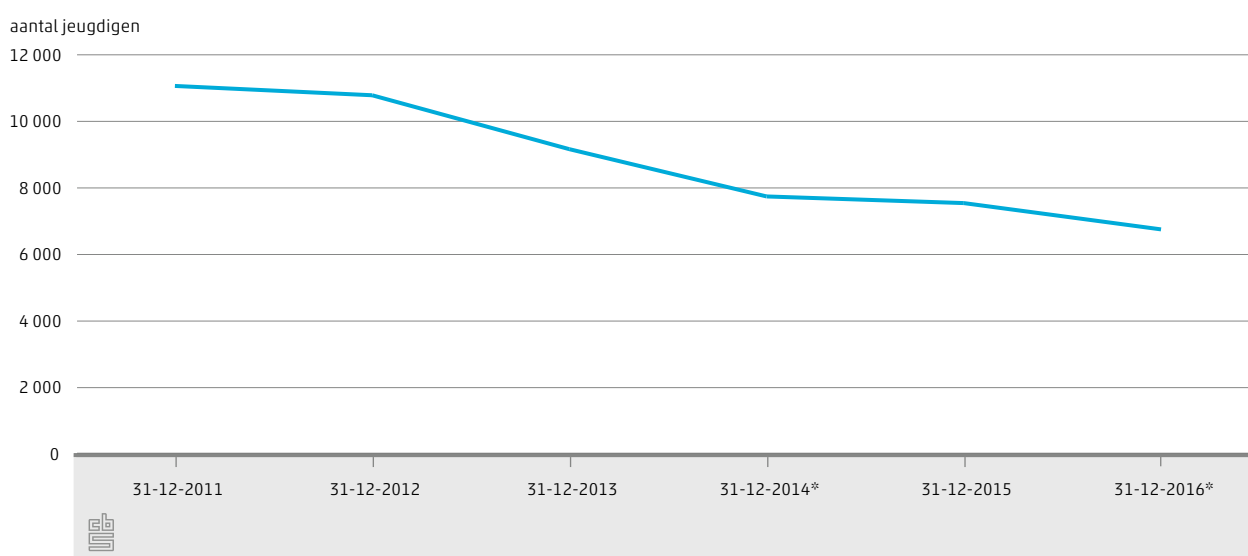
2.0.1 Jeugdreclasseringsmaatregelen, per type maatregel, 2016*

	Beginstand (1-1-2016)	Instroom	Uitstroom	Eindstand (31-12-2016)
	aantal maatregelen			
Totaal	7 310	5 710	6 120	6 900
waarvan				
Toezicht en begeleiding: gedwongen kader	6 245	3 385	3 685	5 940
Toezicht en begeleiding: vrijwillig	725	1 715	1 835	605
Individuele trajectbegeleiding Harde Kern	115	175	200	95
Individuele trajectbegeleiding Criem	40	175	160	60
Scholings- en trainingsprogramma	.	.	.	.
Gedragsbeïnvloedende maatregel	15	25	20	20
Vorbereiding gedragsbeïnvloedende maatregel	175	225	215	180

Bron: CBS.

Op 31 december 2016 hadden 6 800 jongeren een jeugdreclasseringsmaatregel. Dit is een daling van 10 procent ten opzichte van een jaar eerder. Over de periode 2011-2016 is een dalende trend te zien. Tussen eind 2011 en eind 2016 is het aantal jongeren met een jeugdreclasseringsmaatregel met bijna 40 procent afgenomen (figuur 2.0.2).

2.0.2 Aantal jongeren met jeugdreclasseringsmaatregelen per periode, 2011-2016*¹⁾²⁾

Bron: CBS.

¹⁾ Personen van 12 tot en met 22 jaar met één of meerdere jeugdreclasseringsmaatregelen.

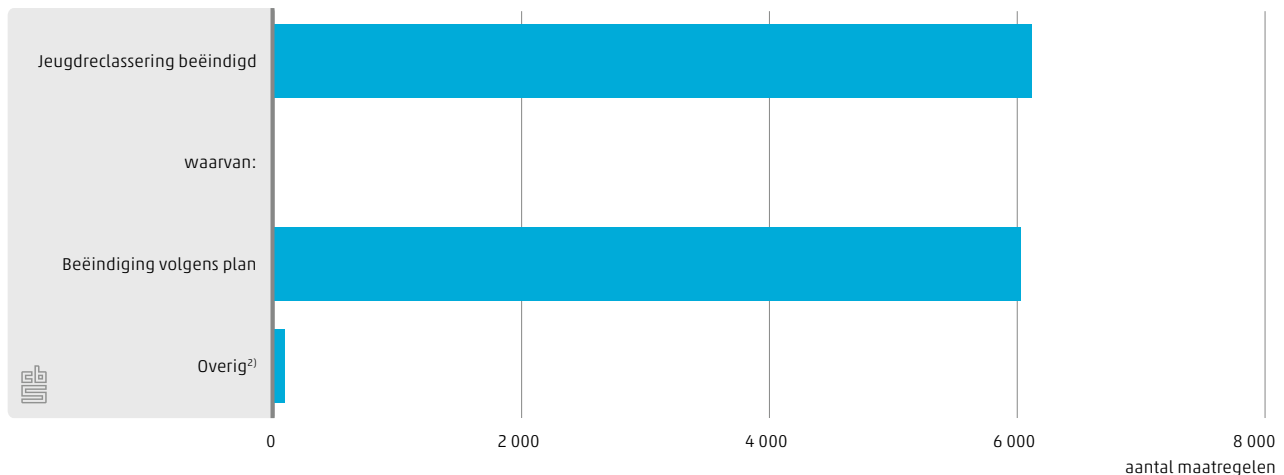
²⁾ Door invoering van de Jeugdwet treedt met ingang van 2015 een methodebreuk op.

2.1 Jeugdreclassering bijna altijd beëindigd volgens plan

Jeugdreclassering werd in 2016 in bijna 99 procent van de gevallen beëindigd volgens plan: 6 030 van de 6 120 beëindigde maatregelen (figuur 2.1.1). De overige mogelijke redenen van beëindiging komen nauwelijks voor.

2.1.1 Beëindigde jeugdreclassering, naar reden beëindiging, 2016*¹⁾

Bron: CBS.

¹⁾ Jeugdreclasseringsmaatregelen beëindigd in 2016.

²⁾ Tussentijdse opheffing, overgang naar volwassen reclassering, overlijden jeugdige, terugmelding, nader besluit rechter.

2.2 Alleen toezicht en begeleiding duurt een jaar of langer

42 procent van de reclasseringsmaatregelen die in 2016 werden beëindigd, heeft een jaar of langer geduurd (2 545 maatregelen). In bijna alle gevallen ging het hier om toezicht en begeleiding, met name gedwongen kader (tabel 2.2.1). Een groot deel hiervan duurde zelfs twee jaar of langer (685 maatregelen). De meeste overige maatregelen, waaronder individuele trajectbegeleiding, duurden korter dan een jaar. Individuele trajectbegeleiding Criem is met gemiddeld 111 dagen de maatregel die het kortst duurt.

2.2.1 Doorlooptijd van jeugdreclasseringsmaatregelen, naar type maatregel, 2016*¹⁾

	0 tot 3 maanden	3 tot 6 maanden	6 tot 12 maanden	12 tot 24 maanden	24 tot 36 maanden	langer dan 36 maanden	Gemiddelde duur: dagen
	aantal maatregelen						dagen
Totaal	1 080	1 385	105	1 860	465	215	417
Toezicht en begeleiding: gedwongen kader	175	430	635	1 770	465	215	587
Toezicht en begeleiding: vrijwillig	715	740	310	65	.	.	148
Individuele trajectbegeleiding Harde Kern	20	120	45	10	.	.	202
Individuele trajectbegeleiding Criem	125	25	10	.	.	.	111
Overig ²⁾	45	70	110	15	.	.	231

Bron: CBS.

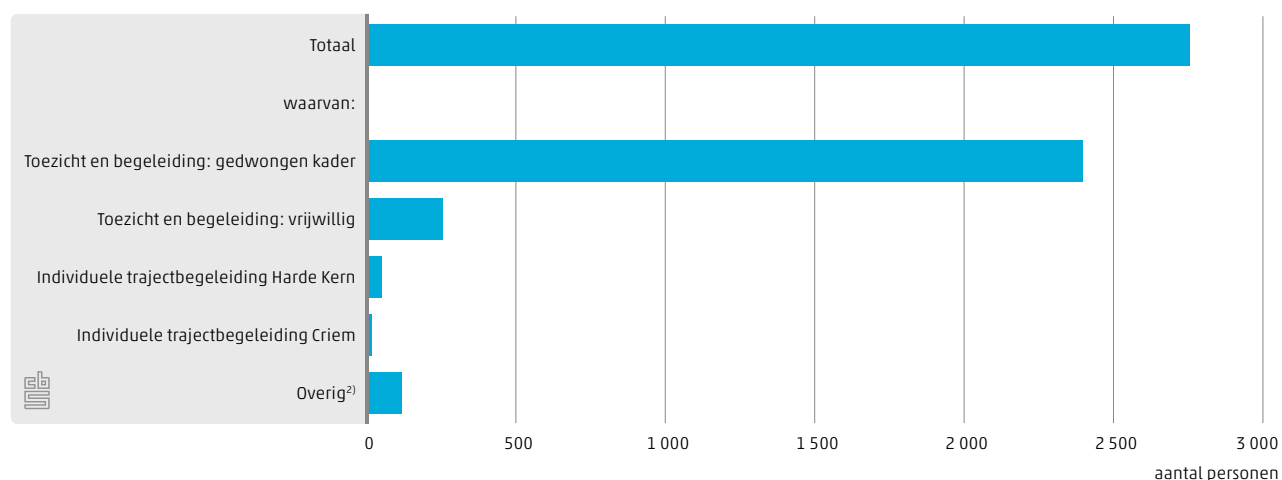
¹⁾ Jeugdreclasseringsmaatregelen die werden beëindigd in 2016.

²⁾ Scholings- en trainingsprogramma en (voorbereiding) gedragsbeïnvloedende maatregel.

2.3 Vier op de tien jongeren met jeugdreclassering ontvangt ook jeugdhulp

Van de 6 800 jongeren die op 31 december 2016 een jeugdreclasseringsmaatregel hadden, ontving 40 procent op hetzelfde moment ook jeugdhulp. Vooral toezicht en begeleiding in het gedwongen kader loopt vaak samen met jeugdhulp (figuur 2.3.1).

2.3.1 Inzet jeugdhulp naar type jeugdreclasseringsmaatregel, peildatum 31 december 2016*¹⁾

Bron: CBS.

¹⁾ Personen van 12 tot en met 22 jaar met een jeugdreclasseringsmaatregel op peildatum 31 december 2016 die tegelijkertijd jeugdhulp ontvingen.

²⁾ Scholings- en trainingsprogramma en (voorbereiding) gedragsbeïnvloedende maatregel.

2.4 Jongens vaker in jeugdreclassering dan meisjes

Op peildatum 31 december 2016 waren meer jeugdreclasseringsmaatregelen bij jongens dan meisjes van kracht. Dit geldt voor ieder type jeugdreclassering. In totaal was op 5 420 jongens een jeugdreclasseringsmaatregel van toepassing. Bij meisjes bedroeg dit aantal 1 380 (tabel 2.4.1). Ook relatief gezien komt jeugdreclassering vaker voor bij jongens dan bij meisjes, respectievelijk bij 0,5 en 0,1 procent.

2.4.1 Jeugdreclassering naar demografische kenmerken van de jongere, peildatum 31 december 2016*¹⁾

	Totaal jongeren (1-1-2016)	Totaal jongeren met jeugdreclassering	Toeziht en begeleiding: gedwongen kader	Toeziht en begeleiding: vrijwillig	Individuele trajectbegeleiding Harde Kern	Individuele trajectbegeleiding Criem	Overig ³⁾
aantal jongeren							
Totaal	2 257 569	6 800	5 950	605	95	60	200
Geslacht							
jongens	1 153 192	5 420	4 725	475	90	50	180
meisjes	1 104 377	1 380	1 225	130	.	.	20
Leeftijd in klassen							
12 tot en met 14 jaar	608 940	260	180	60	.	.	20
15 tot en met 17 jaar	616 809	3 290	2 765	375	55	45	110
18 tot en met 22 jaar	1 031 820	3 255	3 005	170	40	10	65
(Migratie)achtergrond							
Nederlands	1 702 930	3 070	2 705	305	40	.	45
Overig westers	176 645	610	540	55	.	.	10
Niet-westers	377 994	3 120	2 705	250	50	50	145
Samenstelling huishouden²⁾							
Thuiswonend kind in een tweeoudergezin	1 511 241	2 395	2 065	235	35	30	70
Thuiswonend kind in een éénoudergezin	389 236	3 070	2 665	285	40	25	100
Overig	365 025	1 335	1 220	85	20	.	25

Bron: CBS.

¹⁾ Personen van 12 tot en met 22 jaar met jeugdreclasseringsmaatregelen op peildatum 31 december 2016.

²⁾ Onder thuiswonende kinderen worden ook begrepen adoptie- en stiefkinderen maar geen pleegkinderen.

³⁾ Scholings- en trainingsprogramma en (voorbereiding) gedragsbeïnvloedende maatregel.

2.5 Meeste jeugdreclassering bij 15- tot en met 17-jarigen

De groep 15- tot en met 17-jarigen is het ruimst vertegenwoordigd in de jeugdreclassering. Dit betrof 3 290 jongeren wat overeen komt met 0,53 procent van alle personen in deze leeftijdsklasse. Bij de andere leeftijdscategorieën liggen deze aandelen flink lager: 0,04 procent bij de 12- tot en met 14-jarigen en 0,32 procent bij de 18- tot en met 22-jarigen.

2.6 Veel jongeren met niet-westerse migratieachtergrond in jeugdreclassering

Op peildatum 31 december 2016 was op 3 120 jongeren met een niet-westerse migratieachtergrond een jeugdreclasseringsmaatregel van toepassing. Dit komt overeen met 0,8 procent van alle jongeren met een niet-westerse achtergrond. Daarmee is het aandeel jongeren met jeugdreclassering in deze herkomstgroep groter dan bij andere herkomstgroeperingen. Bij jongeren met een westerse respectievelijk Nederlandse achtergrond bedragen deze aandelen respectievelijk 0,3 en 0,2 procent.

2.7 Veel jeugdreclassering in drie grootste steden en Limburg

In Den Haag, Rotterdam, Amsterdam en in bepaalde regio's in Limburg wonen, ook relatief gezien, de meeste jongeren met jeugdreclassering (figuur 2.7.1).¹⁾ Ook in de drie noordelijke provincies komen relatief veel jongeren met jeugdreclassering voor.

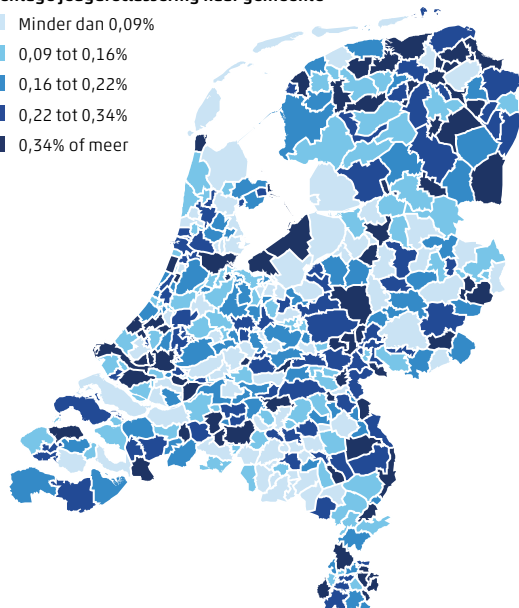
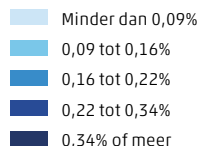
Deze hiervoor genoemde concentratie jongeren met jeugdreclassering blijkt ook uit de cijfers per jeugdzorgregio (tabel 2.7.2). De jeugdzorgregio's waartoe de drie grootste steden behoren staan in de top vijf met grootste aandelen jongeren met jeugdreclassering. Ook Zuid-Limburg staat in deze lijst. In de Gooi en Vechtstreek, regio's in Utrecht en in Midden-Limburg West wonen juist relatief weinig jongeren met een jeugdreclasseringsmaatregel.

¹⁾ Volgens het woonplaatsbeginsel.

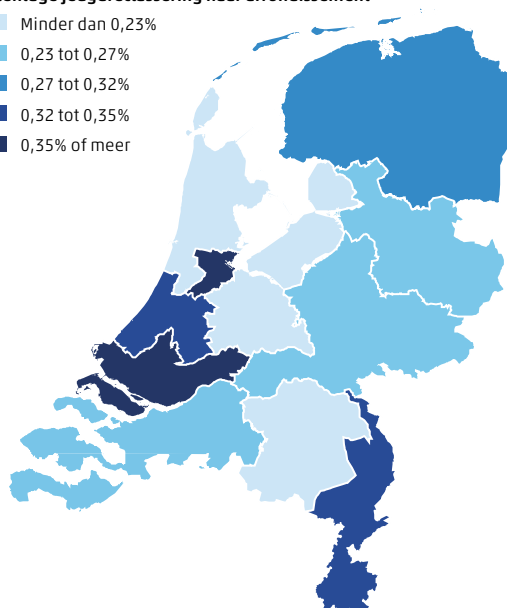
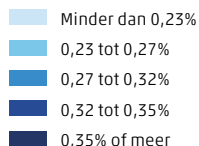
Zie <http://www.voordejeugd.nl/attachments/article/1373/Factsheet%20WooPplaatsbeginsel.pdf>

2.7.1 Jongeren met jeugdreclassering als percentage van het totale aantal jongeren, naar gemeente en arrondissement, peildatum 31 december 2016*¹⁾²⁾

Percentage jeugdreclassering naar gemeente

Percentage jeugdreclassering naar arrondissement

Bron: CBS.

¹⁾ Personen van 12 tot en met 22 jaar met jeugdreclasseringsmaatregelen op 31 december 2016.

²⁾ De peildatum van het totale aantal kinderen is 1 januari 2016 en komt dus niet overeen met de peildatum van het aantal personen met jeugdreclassering (31 december 2016).

2.7.2 Jeugdzorgregio's met de hoogste en laagste aandelen jongeren met jeugdreclassering, peildatum 31 december 2016*¹⁾

% van het totale aantal personen van 12 tot en met 22 jaar²⁾

Grootste aandelen	
Rijnmond	0,55
Amsterdam-Amstelland	0,51
Haaglanden	0,40
Zuid-Limburg	0,40
Drenthe	0,36
Kleinste aandelen	
Gooi en Vechtstreek	0,13
Utrecht West	0,16
Midden-Limburg West	0,16
Zuidoost Utrecht	0,17
Noord-Veluwe	0,18

Bron: CBS.

¹⁾ Personen van 12 tot en met 22 jaar met jeugdreclassering.

²⁾ De peildatum van het totale aantal jongeren is 1 januari 2016 en komt dus niet overeen met de peildatum van het aantal jongeren met jeugdreclassering (31 december 2016).

2.8 Vaak herhaald beroep ondertoezichtstelling

Van de 9 950 maatregelen van ondertoezichtstelling die in 2016 zijn gestart ging het in 10 procent van de maatregelen om een herhaald beroep. Dat wil zeggen dat dezelfde soort maatregel in de periode tussen 1 januari 2011 en de start van deze maatregel ook al eens is toegepast bij dezelfde jongere. Mogelijk is het percentage herhaald beroep in feite hoger, want er is geen informatie beschikbaar als deze maatregel in de jaren vóór 2011 al eerder was toegepast. Het percentage herhaald beroep voor voogdij is in 2016 met 3,1 procent duidelijk lager.

In 2016 ging het in 7,6 procent van de 5 710 begonnen jeugdreclasseringsmaatregelen om een jongere die in de periode van 1 januari 2011 tot de start van deze maatregel al eerder jeugdreclassering heeft gehad.

2.8.1 Herhaald beroep jeugdbescherming en jeugdreclassering, 2016*¹⁾

	Totaal aantal maatregelen	Percentage herhaald beroep ²⁾
Totaal jeugdreclasseringsmaatregelen	5 710	7,6
Jeugdbeschermingsmaatregelen, waarvan:		
Ondertoezichtstelling	9 950	10,0
Voogdij	2 270	3,1

Bron: CBS.

¹⁾ Jeugdbeschermings- en jeugdreclasseringsmaatregelen gestart in 2016.

²⁾ Hierbij wordt teruggekeken naar de periode tussen 1 januari 2011 en de start van de maatregel.

Meer informatie over jeugdbescherming en jeugdreclassering kunt u vinden op de website van het CBS:

Onderzoeksbeschrijving Beleidsinformatie Jeugd

<http://www.cbs.nl/nl-NL/menu/themas/gezondheid-welzijn/methoden/dataverzameling/korte-onderzoeksbeschrijvingen/2016-beleidsinformatie-jeugd-onderzoeksbeschrijving.htm>

Jongeren met jeugdzorg en jeugdzorgtrajecten; wijken, 2016

<http://statline.cbs.nl/Statweb/publication/?DM=SLNL&PA=82964NED>

Jongeren met meerdere vormen van jeugdzorg; kenmerken, (jeugdzorg)regio

<http://statline.cbs.nl/Statweb/publication/?DM=SLNL&PA=82965NED>

Jongeren met meerdere vormen van jeugdzorg; regio (gemeente)

<http://statline.cbs.nl/Statweb/publication/?DM=SLNL&PA=82966NED>

Trajecten jeugdzorg; duur, (jeugdzorg)regio, op peildatum

<http://statline.cbs.nl/Statweb/publication/?DM=SLNL&PA=82967NED>

Trajecten jeugdzorg; regio (gemeente), op peildatum

<http://statline.cbs.nl/Statweb/publication/?DM=SLNL&PA=82968NED>

Jongeren met jeugdzorg; persoonskenmerken, op peildatum

<http://statline.cbs.nl/Statweb/publication/?DM=SLNL&PA=82969NED>

Jeugdbeschermingstrajecten:

<http://statline.cbs.nl/Statweb/publication/?DM=SLNL&PA=82974NED>

Jeugdbeschermingstrajecten; regio:

<http://statline.cbs.nl/Statweb/publication/?DM=SLNL&PA=82975NED>

Jeugdreclasseringstrajecten; regio

<http://statline.cbs.nl/Statweb/publication/?DM=SLNL&PA=82977NED>

Indicatoren jeugdzorg; gemeenten

<http://statline.cbs.nl/Statweb/publication/?DM=SLNL&PA=82972NED>

Jongeren met jeugdzorg; Zorg in natura (Zin), Persoonsgebonden budget (PGB)

<http://statline.cbs.nl/Statweb/publication/?DM=SLNL&PA=83432NED>

Begrippenlijst

Jeugdbeschermingsmaatregel (kinderbeschermingsmaatregel)

Conform artikel 1.1 van de Jeugdwet is een kindbeschermingsmaatregel:

Voogdij en de voorlopige voogdij op grond van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek, de ondertoezichtstelling, bedoeld in artikel 254, eerste lid, Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek en de voorlopige ondertoezichtstelling, bedoeld in artikel 255 Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek.

Er zijn vijf verschillende jeugdbeschermingsmaatregelen. Deze zijn beschreven in de artikelen 254 en 255 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek. Het betreft:

- Ondertoezichtstelling
- Voorlopige ondertoezichtstelling
- Voogdij
- Voorlopige voogdij
- Tijdelijke voogdij

Duur van de jeugdbeschermingsmaatregel

De duur van een jeugdbeschermingsmaatregel is de periode tussen de aanvangsdatum en de einddatum van de jeugdbescherming. In het volgende worden deze twee datums toegelicht.

Datum aanvang jeugdbeschermingsmaatregel

De datum van de eerste dag waarop de jeugdbeschermingsmaatregel geldt. De datum is vastgelegd in de beschikking en is gelijk aan de datum van de uitspraak van de kinderrechter.

Datum einde jeugdbeschermingsmaatregel

De datum van de laatste dag waarop de jeugdbeschermingsmaatregel geldt. De datum waarop de jeugdbeschermingsmaatregel daadwerkelijk beëindigd is.

Jeugdreclassering

Conform artikel 1.1 van de Jeugdwet is jeugdreclassering:

Reclasseringswerkzaamheden, genoemd in artikel 77hh, eerste lid, van het Wetboek van Strafrecht, begeleiding, genoemd in artikel 77hh, tweede lid, van dat wetboek en begeleiding van en toezicht houden op jeugdigen die deel nemen aan een scholings- en trainingsprogramma als bedoeld in artikel 3 van de Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen, het geven van de aanwijzingen, bedoeld in artikel 12, vijfde lid, van die wet, of de overige taken die bij of krachtens de wet aan de gecertificeerde instellingen zijn opgedragen.

Er zijn zeven verschillende typen jeugdreclassering:

- Toezicht en begeleiding: gedwongen kader
- Toezicht en begeleiding: vrijwillig
- Individuele trajectbegeleiding Harde Kern
- Individuele trajectbegeleiding Criem
- Scholings- en trainingsprogramma
- Gedragsbeïnvloedende maatregel
- Voorbereiding gedragsbeïnvloedende maatregel

Duur van de jeugdreclasseringsmaatregel

De duur van een jeugdreclasseringsmaatregel is de periode tussen de aanvangsdatum en de einddatum van de maatregel. In het volgende worden deze twee datums toegelicht.

Datum aanvang jeugdreclassering

De datum van de eerste dag waarop de maatregel jeugdreclassering geldt. De datum is vastgelegd in het document waarin het besluit tot het inzetten van de maatregel is vastgelegd. Het gaat om de betekende beschikking die onherroepelijk is geworden.

Datum einde jeugdreclassering

De datum van de laatste dag waarop de maatregel jeugdreclassering geldt. De datum is vastgelegd in het document waarin het besluit tot het inzetten van de maatregel is vastgelegd.

Reden beëindiging maatregel

De reden waarom de maatregel voor de jongere is beëindigd:

Opties bij (voorlopige) ondertoezichtstelling:

- Bereiken meerderjarigheid jeugdige
- Tussentijdse opheffing
- Niet verlengd/Beëindiging volgens plan
- Gezagsbeëindigende maatregel
- Overlijden jeugdige

Opties bij (tijdelijke/voorlopige voogdij):

- Bereiken meerderjarigheid jeugdige
- Voogdij naar pleegouder
- Voogdij naar contactpersoon oftewel burgervoogd
- Herstel gezag
- Overlijden jeugdige

Opties bij jeugdreclassering:

- Beëindiging volgens plan
- Tussentijdse opheffing
- Overgang naar volwassenreclassering
- Terugmelding
- Nader besluit rechter
- Overlijden jeugdige

Herhaald beroep

Een jeugdbeschermingsmaatregel wordt als herhaald beroep gezien, als de desbetreffende jongere ook al in de periode van 1 januari 2011 tot de start van de maatregel een maatregel van hetzelfde type heeft ontvangen. De volgende typen maatregel worden daarbij onderscheiden: ondertoezichtstelling (al dan niet voorlopig) en voogdij (al dan niet voorlopig of tijdelijk). Een voogdijmaatregel bij een jongere die eerder een ondertoezichtstelling had (en andersom), wordt niet als herhaald beroep gezien.

Een jeugdreclasseringsmaatregel wordt als herhaald beroep gezien, als de desbetreffende jongere ook al in de periode van 1 januari 2011 tot de start van deze maatregel een jeugdreclasseringsmaatregel heeft ontvangen (ongeacht het type maatregel).